

Travel pattern of the Asean students in Malaysia

Ahmad, Habibah ; Jusoh, Hamzah ; Wibowo, Andi ; C.A, Maisarah ; J, Mohd Atif; Md.Y, Khairil Azhar ; A. J, Ibrahim Riyayh ; Mohamad Saleh, Mohamad Saifudin; M, Siti Norsakira; Buang, Amriah ; Mahmud, Mastura ; Yew, Wong Chin; Azman, Hazita ; Md Jali, Mohd Fuad ; Lam, Kuok Choy

Published in:
Geografia - Malaysian Journal of Society and Space

Publication date:
2014

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):

Ahmad, H., Jusoh, H., Wibowo, A., C.A, M., J, M. A., Md.Y, K. A., A. J, I. R., Mohamad Saleh, M. S., M, S. N., Buang, A., Mahmud, M., Yew, W. C., Azman, H., Md Jali, M. F., & Lam, K. C. (2014). Travel pattern of the Asean students in Malaysia: A case of Universiti Kebangsaan Malaysia. *Geografia - Malaysian Journal of Society and Space*, 10(8), 124–137. <http://ejournal.ukm.my/gmjss/article/view/19079>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Gelagat melancong pelajar ASEAN di Malaysia: Kajian kes di Universiti Kebangsaan Malaysia

Habibah Ahmad¹, Hamzah Jusoh¹, Andi Wibowo¹, Maisarah C.A¹, Mohd Atif J¹, Khairil Azhar Md.Y¹, Ibrahim Riyayh A.J¹, Mohammad Saifudin M.S¹, Siti Norsakira M¹, Amriah Buang¹, Mastura Mahmud², Yew Wong Chin¹, Hazita Azman², Mohd Fuad Md Jali², Lam Kuok Choy¹

¹Pusat Pengajian Sosial, Pembangunan dan Persekitaran, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, ²Kedekanan, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia

Correspondence: Habibah Ahmad (email: ha@ukm.edu.my)

Abstrak

Kehadiran pelajar antarabangsa di Malaysia memberi manfaat yang besar bagi industri pelancongan negara. Sumbangan pelajar antarabangsa untuk industri pelancongan menarik ramai penyelidik untuk mengkaji corak perjalanan mereka dan tingkah laku bagi memahami pilihan mereka untuk merancang strategi pemasaran bagi menggalakkan mereka melakukan perjalanan dan penerokaan. Artikel ini membincangkan corak perjalanan dan tingkah laku pelajar antarabangsa semasa belajar di Malaysia, motivasi semasa perjalanan dan menganalisis tingkah laku dan corak perjalanan keluarga dan rakan mereka semasa melawat Malaysia. Data untuk kajian ini dikumpulkan melalui edaran borang kaji selidik di UKM. Hasil kajian menunjukkan kebanyakan pelajar melancong untuk meneroka tempat baru, bercuti semasa belajar, berseronok dan bersiar-siar, melawat saudara terdekat dan lain-lain. Pelajar juga lebih cenderung memilih tempat yang bersifat semulajadi seperti pantai, pulau dan gunung-ganang. Oleh itu, kajian ini mencadangkan penggalakan pelancongan domestik dan ASEAN dilaksanakan dengan pemberian insentif perjalanan bukan sahaja kepada pelajar tetapi diperluaskan kepada keluarga mereka.

Katakunci: cuti Semester, gelagat melancong, keluarga, pelajar ASEAN, pelancongan domestik, tarikan

Travel pattern of the Asean students in Malaysia: A case of Universiti Kebangsaan Malaysia

Abstract

The presence of ASEAN students in the higher learnings in Malaysia is of great benefits to the tourism industry. It is assumed that during their study and stay in the country, the tendencies of travelling domestically do contribute to the spatial travel pattern and behavior. This article discusses about the travel pattern and behaviour of ASEAN students while studying in Malaysia, including motivation, travel behaviour and patterns of their family and friends. Based on a case study carried out in Universiti Kebangsaan Malaysia, and a snowball method and face-face interviews of 56 respondents, the results show that travel domestically had been part of the students experience while studying in Malaysia. Most of the students travelled to explore new places, vacation time, have fun and sightseeing, visiting relatives and others. Students were more likely to choose nature-based attractions such as beaches, islands and mountains. The findings suggest that enhancing ASEAN travel domestically and regionally can help promote understanding of the community of the host country and their ASEAN friends. The study proposed a special ASEAN students travel incentive to be given and extended to the students as well as their families.

Keywords: ASEAN students, attraction, domestic tourism, family, semester break, tourist behaviour

Pengenalan

Kehadiran pelajar antarabangsa dalam sesebuah negara juga memberi manfaat yang besar bagi industri pelancongan global. Para sarjana berpandangan perjalanan dan penerokaan pelajar semasa cuti Semester, pengembaraan secara individu dan kumpulan mahupun melalui program mobiliti adalah cara bagaimana pelajar menterjemahkan edupelancongan atau pelancongan pendidikan dalam meneroka negara tuan rumah semasa pengajian mereka (Varasteh, Marzuki, & Rasoolimanesh, 2014; Gibson, 1998; Ritchie, 2003). Sumbangan yang besar daripada pelajar antarabangsa untuk industri pelancongan ini menarik ramai penyelidik untuk mengkaji corak perjalanan mereka dan tingkah laku bagi memahami pilihan mereka (Mohul, 2009; Zhang, 2011; Pereira, tt; UNESCO, 2013;). Ini sangat penting bagi sesebuah negara bagi memantapkan strategi pemasaran pelancongan pendidikan (UNWTO & WYSE Travel Confederation, 2012; Davidson et al., 2010; Zhang, 2011; Pawlak, 2013; Payne 2009).

Terdapat banyak kajian untuk memahami corak perjalanan pelajar antarabangsa dan tingkah-laku di negara tuan rumah. Ini tidak terkecuali di Malaysia (Beh Yean Shan et al., 2013; Asnarulkhadi & Maryam, 2013;). Sehingga kini kajian pelancongan pendidikan menyentuh gelagat pemilihan universiti di Malaysia sebagai tempat pengajian (Ojo & Raja Nerina, 2013; Lam et al., 2011), pandangan penduduk setempat ke atas pelajar antarabangsa (Asnarulkhadi & Maryam, 2013). Walau bagaimanapun jarang sekali kajian sebegini dilakukan untuk mereka memahami tingkah laku keluarga dan rakan-rakan yang melawat mereka di negara tuan rumah.

Di Malaysia, usaha untuk menggalkkan pelancongan pelajar secara besar-besaran masih dianggap baru. Sejak Pelan Pengajian Tinggi dilancarkan pada 2009, Malaysia dijadikan hub pelancongan pendidikan, justeru mempergiatkan usaha untuk sebanyak mungkin pelajar antarabangsa belajar di institusi pengajian tinggi di negara ini (MOHE, 2009). Malah, mengikut laporan Badan Pelancongan Dunia, sumbangan pada tahun 2008 bagi pelancongan belia adalah sebanyak 20% daripada 160 juta ketibaan pelancong antarabangsa. Purata perbelanjaan meningkat sebanyak 39% between 2002 and 2007 (UNWTO, 2014).

Meskipun pada dasarnya penggalakan ini berjaya meningkatkan kedatangan mereka, dalam konteks pelancongan, usaha memastikan mereka turut menambah nilai tambah dalam pelancongan adalah sangat berpotensi. Kajian Varasteh et al.,2014) mendapati pelajar antarabangsa mempunyai kecenderungan ini terutama semasa cuti semester. Bagaimanapun, potensi menggalakkan pelajar daripada negara rantai ASEAN adalah sangat Keutamaan kefahaman pelajar antarabangsa pada pelancongan menjadi sangat penting bagi Malaysia bagi mereka bentuk strategi yang sesuai untuk menggalakkan pelancongan kepada pelajar-pelajar antarabangsa. Ia juga bermanfaat untuk negara-negara jiran melalui promosi negara mereka untuk pelajar antarabangsa, dengan mengambil kesempatan dengan Malaysia. Makalah ini bertujuan untuk mengesan apakah pola pelancongan pelajar ASEAN semasa mereka sedang belajar di Malaysia dengan tumpuan kajian dilakukan di Universiti Kebangsaan Malaysia.

Pelancongan dan segmen pelajar pengajian tinggi

Pelancongan pendidikan dikenal pasti sebagai produk yang berpotensi tinggi untuk menjana pelbagai faedah kepada sesebuah negara. Dalam konteks ini pelancongan pendidikan disifatkan sebagai perjalanan ke destinasi untuk tujuan pendidikan, iaitu dengan meletakkan tujuan pendidikan sebagai fokus utama motivasi perjalanan dilakukan (Ritchie, 2003; Wood, 2001). Dengan pelbagai istilah seperti pelancongan pendidikan, edupelancongan dan pelancongan pelajar kesemua aktiviti mensasarkan pelajar dari semua segmen dari sekolah tadika, sekolah rendah dan menengah, kolej sehingga institusi pengajian tinggi (Fryc et al., 2012; Jensen, 2010).

Tinjauan literatur tentang pelancongan dan pelancongan pendidikan sehingga kini, menyerlahkan beberapa tema utama kajian ini dilakukan. Tema pertama ialah tren menyeluruh pelancongan yang melibatkan segmen. Aspek kajian menyentuh pola perjalanan dan motivasi selain cirian pelancongan

(Davidson et al., 2010; Tang, 2012; Wenli, 2011). Tema kedua ialah tentang pandangan penduduk setempat ke atas kehadiran pelajar antarabangsa. Kehadiran pelajar antarabangsa masih dianggap baik dan diterima oleh komuniti setempat meskipun ada pandangan negatif tentang nilai sosial yang mereka bawa kepada komuniti setempat. Ketiga ialah sumbangan pelancong pelajar dalam industri pelancongan negara, khususnya dalam menggalakkan pelancongan domestik dan pelancongan belia (Zhang, 2011; Pawlak, 2013; Payne 2009). Banyak negara telah membentuk plan strategik memanfaatkan kehadiran pelajar antarabangsa bagi pengembangan pelancongan domestik. Kajian Varasteh et al., (2014) ke atas lima buah universiti di Malaysia mendapati gelagat perjalanan pelajar adalah bersifat ekonomik, memilih cuti Semester dan melakukan aktiviti bersiar-siar, membeli-belah, pantai, taman tema dan kunjungan ke museum.

Daripada kajian ini, jelas pola pelancongan antarabangsa dan keluarga mereka di destinasi pengajian mereka tidak banyak diterokai, apalagi melihat bagaimana mereka menggalakkan pelancongan ASEAN dan pelancongan domestik.

Metodologi kajian

Kajian ini telah dijalankan pada bulan Oktober dan November 2014 dengan menggunakan kaedah kuantitatif bagi mengenalpasti pelajar antarabangsa, terutamanya dari Asia Tenggara (ASEAN), yang sedang menuntut di universiti awam Malaysia, mengenai corak tingkah laku pengembaraan. Kajian ini telah menggunakan kebarangkalian bebola salji dan teknik persampelan bertujuan. Satu set soal selidik telah diedarkan bagi menjawab soalan-soalan penyelidikan. Set soal selidik mengandungi dua bahagian. Bahagian pertama adalah untuk memperoleh maklumat demografi responden dan bahagian kedua tentang pola perjalanan pelajar ASEAN yang menggunakan skala lima mata Likert untuk mengukur maklum balas dan beberapa soalan terbuka. Untuk mengukur ketekalan dalaman data, penggunaan cronbach alpha dan ujian menunjukkan alfa Cronbach bagi data kajian ialah 0.945, bererti data mempunyai ketekalan dalaman yang tinggi. Dalam menjawab objektif kajian, pakej statistik untuk sains sosial (SPSS, versi 22) digunakan untuk menganalisis jawapan responden kami. Bagi corak perjalanan tingkah laku responden, beberapa ujian statistik yang termasuk analisis deskriptif, pekali korelasi, analisis varians (ANOVA) dan ujian post hoc telah dijalankan.

Responden kajian

Kajian ini dilakukan ke atas UKM pelajar antarabangsa yang berasal dari negara-negara ASEAN. Walaupun ini boleh dilihat sebagai skop yang sempit, kajian ini adalah kajian perintis yang boleh dilanjutkan lagi. Tumpuan diberikan kepada pelajar dari negara-negara ASEAN kerana mereka adalah unik dalam erti kata bahawa mereka tidak mempunyai apa-apa halangan dan, bagi sesetengah negara-negara seperti Indonesia, Singapura, Brunei dan selatan Thailand, budaya dan bahasa yang hampir sama tidak menjadi halangan apabila berurusan dengan rakyat Malaysia ketika melancong. Keadaan ini perlu bagi menggalakkan mereka untuk melancong di Malaysia, dan dalam masa yang sama, berdekatan dengan negara asal mereka mungkin menghalang mereka dari melancong. Sesetengah pelajar lebih suka untuk melawat keluarga masing-masing dengan pulang ke negara asal daripada melakukan perjalanan di Malaysia. Ini merupakan satu cabaran buat kerajaan Malaysia bagi menyakinkan mereka untuk tinggal dan melancong di Malaysia. Walau bagaimanapun jarak ini juga boleh memberi manfaat kepada industri pelancongan di Malaysia kerana mereka boleh memujuk keluarga dan rakan-rakan mereka untuk melawat negara ini.

Dapatan kajian

Kajian ini menggunakan analisis deskriptif, pengkaji telah menganalisis berdasarkan mengenalpasti bangsa, majoriti dalam kajian ini dipelopori oleh pelajar-pelajar Indonesia (71.4%) diikuti oleh Thailand (16.1%), Brunei (7.1 %), Singapura (1.8%) dan Kemboja 1.8%). Dari segi umur, 39.3% responden yang berumur dibawah 24 tahun, 32.1% berumur 24 hingga 30 tahun, dan 16.1% berumur 35 tahun ke atas. Hal yan demikian kerana berdasarkan analisis yang dibuat kebanyakan pelajar datang belajar ke Malaysia merupakan pelajar di peringkat Ijazah iaitu dengan peratusan 37.5%, peringkat Sarjana 35.7% dan 26.8% pelajar PhD. Dari segi peratusan lelaki dan perempuan kira-kira 55.4% dan 44.6%.

Dari status perkahwinan, 64.3% responden adalah tidak berkahwin dan 33.9% berkahwin. Sebanyak 73.2% responden berada di Malaysia tanpa mana-mana saudara atau keluarga ahli, 10.7% trdapat ahli keluarga mereka, 12.5% menyebut bahawa terdapat 2-3 orang ahli keluarga tinggal bersama mereka dan hanya 3.6% menyatakan bahawa lebih daripada 3 orang ahli keluarga menemani mereka di Malaysia. Berdasarkan sumber pembiayaan untuk pengajian mereka, 53.6% datang daripada pembiayaan peribadi, manakala 28.6%, 14.3% dan 3.6% pembiayaan mereka datang daripada biasiswa, pinjaman dan lain-lain. Data juga menunjukkan bahawa pelajar-pelajar paling antarabangsa menerima elaun bulanan antara RM1000-RM2000 (50%), 35.7% daripada mereka menerima di bawah RM1000 dan 14.3% sahaja yang mempunyai elaun bulanan melebihi RM2000.

Jadual 1. Latar belakang pelajar ASEAN

Aspek	Kategori	Bilangan	Peratus
Status	Bujang	36	64.3
	Berkahwin	19	33.9
	Lain-lain	1	1.8
Gender	Lelaki	32	55.4
	Perempuan	25	44.6
Tahap pengajian	Degree	21	37.5
	Master	20	35.7
	PhD	15	26.8
Negara asal	Brunei	4	7.1
	Cambodia	1	1.8
	Indonesia	40	71.4
	Singapore	2	3.6
	Thailand	9	16.1
Sumber pembiayaan pengajian	Sendiri	30	53.6
	Biasiswa	16	28.6
	Pinjaman pendidikan	8	14.3
	Lain-lain	2	3.6

Sumber: Analisis kajian, 2014

Gelagat melancong pelajar ASEAN

Hasil menunjukkan bahawa aktiviti paling digemari semasa cuti adalah kembali ke negara mereka (35.7%) dan aktiviti-aktiviti-kurang mendapat pilihan adalah melancong ke luar negara (5.4%) manakala selebihnya tinggal di Malaysia untuk melancong (32.1%) dan hanya tinggal di pangsapuri (26.8%). Apabila mereka melakukan pengembaraan bagi setiap perjalanan, kebanyakan mereka menghabiskan dua

hingga empat hari perjalanan (46.4 peratus), 32.1% daripada mereka menghabiskan lebih daripada empat hari dan hanya 21.4% mengambil perjalanan satu hari. Analisis bagi perbelanjaan semasa perjalanan menunjukkan kebanyakan responden (37.5%) membelanjakan melebihi RM500, 58.9% membelanjakan antara RM100 hingga RM500, dan hanya 3.6% perbelanjaannya di bawah RM100 dalam setiap perjalanan. Data yang diperolehi terhadap perbelanjaan semasa perjalanan menunjukkan bahawa 23% perbelanjaan ditumpukan kepada pengangkutan yang diambil seperti makanan, penginapan, membeli-belah, cenderamata dan bayaran masuk dan ini menunjukkan 75% daripada jumlah perbelanjaan. Ini menunjukkan bahawa pelajar-pelajar yang melancong telah menyumbang kepada pembangunan ekonomi tempatan kerana kebanyakan perbelanjaan mereka mengalir ke dalam perniagaan di destinasi pelancongan yang dipilih.

Dapatan ini juga menunjukkan tempat pilihan pelajar antarabangsa yang paling mendapat sambutan untuk melancong adalah pantai (3.70), alam semulajadi (3.61) dan tempat-tempat bersejarah (3.11), manakala pilihan tempat yang kurang mendapat sambutan untuk melawat oleh pelajar adalah kelab malam. Kebanyakan mereka mengembara bersama-sama kawan-kawan (3.86), keluarga (3.36) dan seterusnya menyokong dapatan kajian daripada Jason et al. (2011) yang menyatakan bahawa pelajar antarabangsa mengutamakan rakan-rakan mereka di Malaysia. Analisis ini juga menunjukkan bahawa masa untuk melancong adalah semasa percutian semester (3.71) daripada hujung minggu (3.04) dan hari minggu (2.45).

Bagi mendapatkan maklumat tentang destinasi, beberapa sumber digunapakai antaranya melalui Internet (3.98), sumber daripada kawan-kawan, pengalaman sebelumnya dan sanak-saudara dan keluarga terdekat yang paling banyak menjadi sumber, manakala radio atau TV program, risalah-risalah atau flyer, majalah dan pusat pelancongan (2.02) dianggap kurang digunakan bagi mendapatkan sumber-sumber maklumat tersebut.

Tempat paling kerap dikunjungi adalah Kuala Lumpur (3.91), Putrajaya (3.63) dan Melaka (2.54) daripada 15 tempat yang diambil oleh pelajar-pelajar antarabangsa di bandar-bandar Malaysia. Tempat yang kurang dikunjungi adalah Labuan (1.31) kerana perbelanjaan perjalanan yang tinggi seperti pengangkutan dan perbelanjaan penginapan. Kuala Lumpur merupakan tempat paling kerap dilawati pelajar kerana jaraknya berdekatan dengan Universiti, kos lebih murah dan mudah untuk mendapatkan pengangkutan berbanding dari Labuan.

Kajian menunjukkan hampir separuh daripada responden (39.5%) lebih suka pergi Pahang dan diikuti Kuala Lumpur (34.2%) dan Putrajaya (28.8%). Pahang mendapat bilangan tertinggi kerana Pahang memiliki keindahan alam semula jadi seperti pantai, pulau dan lain-lain. Ini adalah konsisten dengan pelajar yang memilih alam semula jadi dan pantai. Kuala Lumpur dan Putrajaya juga sering dilawati kerana tempatnya berdekatan dengan kampus UKM dan banyak kemudahan disediakan dan selesa. Para pelajar juga memilih untuk pergi ke bandar seperti Kuala Lumpur dan Johor Bahru yang mempunyai banyak pusat membeli-belah, restoran makanan segera, taman hiburan dan lain-lain kerana pelajar mahu bersuka ria semasa cuti semester atau belajar. Pelajar antarabangsa juga memilih alam semula jadi dan gunung sebagai tempat destinasi kegemaran mereka seperti Pulau Langkawi di Kedah dan Port Dickson di Negeri Sembilan kerana pemandangannya indah, keindahan alam semula jadi yang segar dan banyak lagi.

Gelagat melancong dengan keluarga dan rakan ke Malaysia

Data penemuan menunjukkan bahawa 10 orang pelajar tidak dilawati oleh keluarga dan kawan-kawan, 27 pelajar telah dilawati oleh keluarga dan rakan-rakan 1-2, 9 telah dilawati oleh 3-4 keluarga dan rakan-rakan dan 10 orang pelajar telah dikunjungi oleh lebih daripada 4 keluarga dan rakan-rakan. Daripada 46 pelajar yang telah dikunjungi oleh keluarga dan rakan-rakan, pengunjung cenderung untuk tinggal kurang dari 3 hari (24 pelajar), 18 orang pelajar tinggal bersama pelawat-pelawat selama 4-6 hari dan 4 pelajar mengatakan bahawa keluarga dan rakan-rakan mereka menginap lebih dari 6 hari. Tujuan mereka ke Malaysia adalah untuk melancong dan terokai Malaysia (3.31) dengan lawatan. Kemudian, diikuti dengan urusan keluarga (2.89), pendidikan (2.80), urusan perniagaan (2.30), dan perubatan (1.98) bagi tujuan

kunjungan ke Malaysia. Responden bersama keluarga dan rakan mereka menikmati masa mereka di Malaysia (3.96) selama lawatan. Dengan kata lain, keluarga dan rakan mereka juga akan melawat Malaysia pada masa akan datang (3.94). ia memberi sumbangan penting terhadap industri pelancongan kepada negara tuan rumah. Walaupun secara gambaran keseluruhannya pelajar tidak begitu berpuas hati dengan destinasi pelancongan, mereka akan memberitahu keluarga mereka mengenai Malaysia dan menggalakkan untuk melawat mereka di Malaysia. Ini bermakna bahawa mereka boleh menjadi memasarkan pelancongan bagi Malaysia.

Tempat menarik utama yang dilawati pelajar dan keluarga mereka ialah Putrajaya, Genting Highlands, Kuala Lumpur dan Melaka sementara. Perak, Kedah, Pahang dan Sarawak menjadi pilihan kedua. Mengenai perancangan pelajar semasa cuti semester yang akan datang, data dalam jadual 6 menunjukkan bahawa hanya 13 pelajar yang akan tinggal di Malaysia, manakala daripada jumlah itu, 6 orang pelajar akan melancong dan 7 akan tinggal di apartmen mereka. Ini menunjukkan bahawa rancangan mereka untuk cuti semester akan datang berbeza dengan pilihan biasa mereka semasa cuti di mana 33 pelajar tinggal di Malaysia.

Bagi yang merancang untuk melancong di Malaysia pada cuti semester yang akan datang, mereka menjangkakan pergi ke Pulau Perhentian, Sabah, Langkawi, Pulau Tioman dan Gambang Water Park. Sesetengah pelajar merancang perjalanan ke luar negara dan destinasi ke Mekah, Singapura, Australia, Thailand, Myanmar, Laos dan Kemboja. Ini menunjukkan bahawa mereka "meneroka tempat-tempat baru", aktiviti-aktiviti yang paling digemari untuk pelajar, melampaui Malaysia. Ia juga menyediakan pelbagai peluang bagi negara-negara ASEAN untuk mempromosikan destinasi pelancongan mereka kepada pelajar-pelajar UKM. Kedudukan geografi Malaysia dalam ASEAN di tengah pusat, oleh itu ia memudahkan pelajar antarabangsa melakukan pengembaraan ke negara-negara ASEAN yang lain. Selain itu, sesetengah negara adalah walaupun diakses oleh pengangkutan darat seperti kereta api atau bas, untuk ke Singapura dan Thailand. Walau bagaimanapun, cabaran tetap sama: kos perjalanan.

Pelajar berumur bawah 30 tahun memilih untuk melancong di Malaysia semasa cuti. Pelajar sarjana muda dan sarjana cenderung untuk melakukan berjalan di Malaysia berbanding pelajar PhD. Mengikut jantina, pelajar perempuan cenderung untuk menghabiskan percutian dengan melancong berbanding dengan pelajar lelaki. Trend ini adalah sama dengan perancangan mereka untuk cuti semester yang akan datang. Mengikut umur, hanya pelajar di bawah 24 tahun merancang untuk melancong di Malaysia dalam percutian seterusnya. Manakala bagi kategori tahap pengajian dan jantina, keutamaan adalah sama dengan aktiviti-aktiviti mereka semasa bercuti.

Jadual 2. Gelagat melancong

Aspek	Kategori pilihan	Bilangan	Peratus
Aktiviti pilihan	Melancong dalam negara Malaysia	18	32.1
	Melancong ke luar negara	3	5.4
	Balik ke negara asal	20	35.7
	Tinggal di kediaman sekarang	15	26.8
Tempoh melancong	Perjalanan sehari	12	21.4
	2 hingga 4 hari	26	46.4
	Lebih 4 hari	18	32.1
Perbelanjaan	Bawah RM100	2	3.6
	RM100-RM250	14	25.0
	RM250-RM500	19	33.9
	Melebihi RM500	21	37.5
Aspek perbelanjaan	Kategori pilihan	Mean (RM)	%
	perjalanan	200.81	23%
	penginapan	148.67	17%
	Cenderamata	103.23	12%
	Makanan	151.71	18%

Aspek perbelanjaan	Kategori pilihan	Mean (RM)	%
	Membeli-belah	136.55	16%
	Tiket masuk ke tarikan pelancongan	105.56	12%
	Lain-lain	14.29	2%
Tarikan yang menjadi pilihan		Mean	Std dev
	Pantai	3.70	1.043
	Alam semulajadi	3.61	.947
	Taman tema	2.89	1.039
	Tempat bersejarah Historical places	3.11	1.021
	Pusat peranginan Resort	2.64	1.182
	Festival	2.77	1.175
	Museum	2.68	1.081
	menonton	2.89	1.231
	Konsert/Teater	2.54	1.190
	Kruise	2.25	1.164
	Kelab malam	1.59	.987
	Sukan	2.29	1.187
Masa perjalanan	Cuti Semester Semester Breaks	3.71	1.124
	Hari biasa	2.45	1.043
	Hujung minggu	3.04	1.220
Dengan siapa melancong	Rakan-rakan	3.86	1.052
	Keluarga	3.36	1.285
Mod perjalanan	Sendiri	4.09	.940
	Agensi pelancongan	2.14	1.285
Sumber pencarian maklumat	Internet	3.98	.944
	Rakan-rakan	3.96	.990
	Pengalaman perjalanan lepas	3.04	1.061
	Pejabat pelancongtourism offices	2.02	1.228
	Keluarga dan sahabat handai	3.04	1.159
	Majalah	2.45	1.025
	Brosyur	2.48	1.044
	Rancangan Radio/TV	2.52	1.175
Negeri yang sudah anda lawati	Kuala Lumpur	3.91	1.116
	Labuan	1.31	0.742
	Putrajaya	3.63	1.121
	Johor	2.38	1.244
	Kedah	1.84	1.108
	Kelantan	2.09	1.225
	Melaka	2.54	1.307
	Negeri Sembilan	2.25	1.210
	Pahang	2.30	1.127
	Perak	1.86	1.103
	Perlis	1.59	0.890
	Pulau Pinang	1.93	1.142
	Sabah	1.64	1.069
	Sarawak	1.57	1.076
	Terengganu	1.98	1.183

Sumber: Analisis kajian 2014

Perbezaan melancong mengikut kategori sosio-demografi

Kajian ini menggunakan ANOVA untuk menentukan perbezaan signifikan antara responden dengan kategori demografi dan post hoc dengan metod Turkey untuk mengenalpasti subkumpulan yang

mempunyai perbezaan signifikan. ANOVA berdasarkan kewarganegaraan tidak dilakukan kerana ada satu kumpulan yang mempunyai hanya seorang wakil.

Berdasarkan analisis, secara purata, masa setiap perjalanan adalah kira-kira 2-4 hari. Perbezaan signifikan dalam masa perjalanan ditemui apabila mengkategorikan umur dan elaun bulanan. Peserta yang berusia atas 35 tahun mengambil masa yang lebih lama bagi setiap perjalanan berbanding dengan mereka berumur di bawah 24 dan 31-35. Berdasarkan aktiviti yang digemari, kebanyakan mereka yang berumur di atas 35 memilih untuk pulang ke negara asal semasa musim cuti dan kebanyakan mereka tinggal lebih dari 4 hari dengan keluarga mereka.

Perbezaan signifikan juga didapati dalam kategori elaun bulanan. Mereka yang mempunyai peruntukan yang lebih tinggi RM1000 dan ke atas, perjalanannya lebih lama daripada mereka yang elaunnya di bawah RM1000. Oleh kerana masa perjalanan yang lebih panjang memerlukan lebih banyak wang untuk dibelanjakan bagi makanan, penginapan, pengangkutan dan sebagainya, perbezaan ini boleh difahami. Kami juga meminta responden menyenaraikan purata perbelanjaan untuk pengangkutan, penginapan, cenderamata, makanan, membeli-belah, bayaran masuk dan lain-lain dan hasilnya menunjukkan bahawa terdapat hubungan yang kuat antara elaun bulanan dengan perbelanjaan untuk pengangkutan, cenderamata, makanan dan bayaran masuk. Untuk lebih memahami corak perjalanan pelajar, jadual berikut menggambarkan tujuan perjalanan yang boleh ditafsirkan sebagai faktor-faktor yang mendorong pelajar untuk melakukan perjalanan, dan perbezaan yang signifikan didapati antara kategori demografi.

Jadual 4 memberi gambaran keseluruhan dari mengembara dan perbezaan yang signifikan antara kategori demografi. Data juga menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam min bagi lain-lain kategori demografi. Untuk gambaran keseluruhan pengembaraan, secara keseluruhan menunjukkan semua berpuas hati dengan perjalanan mereka. Perbezaan yang signifikan didapati terhadap kepuasan dan kategori umur dengan makanan, hospitaliti penduduk tempatan, ketersediaan maklumat di lokasi, kemudahan, keselamatan, daya tarikan destinasi, perbelanjaan perjalanan dan kebersihan lokasi pelancongan. Pelajar berumur 35 tahun ke atas mempunyai kepuasan secara konsisten lebih rendah daripada pelajar yang lebih muda.

Untuk makanan, pelajar berumur 35 tahun ke atas mempunyai kepuasan jauh lebih rendah daripada yang berumur di bawah 24 tahun, 24-30 dan 31-35 tahun. Fenomena yang sama digunakan bagi hospitaliti penduduk tempatan, ketersediaan maklumat di lokasi, keselamatan dan destinasi tarikan. Untuk kemudahan, perbezaan yang signifikan didapati antara 35 tahun ke atas dan bawah 24 tahun dan 24-30. Terdapat juga perbezaan yang signifikan dalam kepuasan terhadap kemudahan dan layanan mengikut tahap pendidikan dan status. Berhubung dengan kemudahan, pelajar sarjana muda lebih berpuas hati daripada pelajar PhD. Untuk hospitaliti, pelajar yang berkahwin menyatakan bahawa mereka mempunyai kepuasan yang lebih tinggi berbanding dengan pelajar *single*.

Berdasarkan jadual 5, terdapat perbezaan yang signifikan dalam keluarga tentang mempromosikan keindahan Malaysia kepada rakan-rakan dan keluarga mereka. Oleh kerana post hoc ujian tidak menunjukkan perbandingan antara kumpulan individu, berdasarkan statistik deskriptif didapati mereka yang lebih daripada 3 orang ahli keluarga yang tinggal dengan mereka di Malaysia lebih bersedia untuk memberitahu tentang Malaysia berbanding dengan mereka yang tidak mempunyai ahli keluarga bersama mereka. Apabila ditanya mengenai kesediaan mereka untuk menjemput keluarga mereka dan mengembara di Malaysia, perbezaan yang signifikan didapati pada umur dan tahap pendidikan. Pelajar berumur di atas 35 tahun berkemungkinan kurang untuk menggalakkan lawatan daripada rakan dan keluarga berbanding dengan pelajar-pelajar di bawah 24 dan 24-30. Kecenderungan yang konsisten didapati pada tahap pengajian yang mana pelajar PhD kurang cenderung untuk menjemput keluarga dan rakan-rakan mereka untuk melawat Malaysia berbanding dengan pelajar sarjana muda.

Kajian juga menunjukkan, walaupun kebanyakan pelajar berpuas hati dengan pengalaman mengembara di Malaysia terutama bagi mereka di bawah 35, mereka mempunyai beberapa cadangan untuk membuat pengembaraan lebih dikunjungi. Kebimbangan mereka yang paling besar adalah perbelanjaan perjalanan. Mereka mencadangkan bahawa perlu ada harga pelajar untuk pengangkutan dan kos penginapan kerana mereka memperuntukkan sebahagian besar daripada kos mereka. Mereka juga mencadangkan bahawa

Jadual 3. Perbezaan mean motivasi perjalanan berdasarkan umur, jantina dan pendidikan, status perkahwinan dan elaun bulanan

B I L	Motivasi		Umur				Jantina		Tahap pengajian			Status			Elaun bulanan		
			←24	24-30	31-35	35→	Lelaki	Perem- puan	Degree	Master	PhD	Bujang	Kahwin	Lain	> RM 1000	RM100 0-2000	>RM 2000
1	Teroka tempat baru	Mean	4	3.28	2.86	2.78	3.03	3.92	4	3.3	2.8	3.69	2.95	3	3.7	3.25	3.38
		Std dev	0.926	0.958	0.9	1.302	1.11	0.862	0.894	1.031	1.082	1.009	1.129	.	1.081	0.928	1.598
		Anova	F	4.561				10.746	6.607			F	3.224		1		
		p	0.007					0.002	0.003			p	0.048		0.375		
		Post hoc	P<.05	bawah 24 dan atas 35						degree dan PhD							-
2	Cuti belajar	Mean	3.77	3.44	3	2.67	3.06	3.8	3.71	3.5	2.8	3.64	2.89	4	3.65	3.25	3.25
		Std dev	1.066	0.784	0.577	1.323	0.964	1	1.056	0.889	1.014	0.961	1.049	.	0.988	0.967	1.389
		Anova	F	3.118				7.793		3.933			F	3.694		0.951	
		p	0.034				0.007		0.026			p	0.031		0.393		
		Post hoc	P<.05	bawah 24 dan atas 35						degree dan PhD							-
3	Bersuka ria	Mean	3.91	3.44	2.29	2.56	2.84	3.96	4	3.35	2.4	3.81	2.42	4	3.9	3.04	3
		Std dev	1.109	1.042	0.488	1.236	1.098	1.02	0.894	1.182	0.986	1.037	0.961	.	0.852	1.232	1.414
		Anova	F	6.178					15.365	10.573			F	11.857	3.773		
		p	0.001					less than 0.001		less than 0.001			p	Kurang dari 0.001	0.029		
		Post hoc	P<.05	Bawah 24 dan 31-35						degree dan PhD							-
				Bawah 24 dan atas 35						Master dan PhD							
4	Bersiar-siar	Mean	3.5	3.56	2.86	2.67	3.1	3.56	3.57	3.45	2.73	3.5	2.95	3	3.6	3.18	3
		Std dev	0.802	0.922	0.9	1.32 3	1.106	0.768	0.746	0.999	1.1	0.811	1.224	.	0.883	0.945	1.309
		Anova	F	2.606				3.152		3.839			F	2.065		1.526	
		p	0.061				0.081		0.028			p	0.137		0.227		
		Post hoc	P<.05	-					degree dan PhD				-				-
5	Melawat saudara/rakan	Mean	3.32	3.44	2.86	3.33	3.26	3.36	3.38	3.35	3.13	3.31	3.32	3	3.35	3.32	3.13
		Std dev	1.249	1.149	0.9	0.86 6	0.93	1.319	1.244	1.182	0.834	1.191	1.003	.	1.226	1.02	1.246
		Anova	F	0.463				0.115		0.238			F	0.037		0.121	
		p	0.709				0.736		0.789			p	0.963		0.887		
		Post hoc	P<.05	-								-					-
6	Teroka pengetahuan di Malaysia	Mean	3.27	3.56	2.43	2.89	3.03	3.4	3.48	3.3	2.67	3.36	2.89	3	3.4	3.07	3.13
		Std dev	0.935	0.856	1.134	1.16 7	1.048	0.957	0.602	1.174	1.113	0.867	1.243	.	0.94	0.979	1.356
		Anova	F	2.606				1.839		3.167			F	1.344		0.624	
		p	0.062				0.181		0.05			p	0.269		0.54		

			Umur				Jantina		Tahap pengajian			Status			Elaun bulanan		
		Post hoc	P<.05	-					degree dan PhD			-			-		
7	Beli-belah	Mean	3.36	3.33	2.14	2.44	2.65	3.56	3.52	3.15	2.27	3.42	2.37	3	3.25	3.07	2.5
		Std dev	1.217	1.029	0.378	0.726	0.877	1.158	1.167	1.04	0.594	1.131	0.684	.	1.02	1.215	0.756
		Anova	F	4.054				11.319	7.096			F	6.812			1.347	
			p	0.012				0.001		0.002		p	0.002		0.269		
		Post hoc	P<.05	bawah 24 dan 31-35						degree dan PhD				-		-	
									Master dan PhD								
8	Pengalaman budaya/makanan/festival	Mean	3.36	3.28	2.43	2.33	2.74	3.44	3.43	3.15	2.4	3.31	2.58	3	3.35	2.82	3.13
		Std dev	1.255	0.958	0.787	1	0.965	1.227	1.165	1.089	0.91	1.117	1.071	.	1.182	1.02	1.356
		Anova	F	2.99				5.682	4.127			F	2.708		1.298		
			p	0.039				0.021		0.022		p	0.076		0.282		
		Post hoc	P<.05	-						degree and PhD			-			-	

kemudahan di destinasi pelancongan lebih baik supaya mereka lebih selesa untuk pelancong, tetapi diharapkan harga yang rendah dan berpatutan buat pelajar. Dari segi keselamatan, mereka berharap agar tahap keselamatan yang lebih baik di destinasi pelancongan yang mereka lawati agar mereka lebih selamat. Mereka juga mencadangkan bahawa maklumat mengenai keindahan destinasi pelancongan di Malaysia sepatutnya ada di internet. Dengan lebih banyak promosi, kesedaran pelajar atau untuk melakukan pengembaraan dapat dipertingkatkan. Di destinasi pelancongan pula, perlu ada pusat maklumat untuk membantu pelancong dan lebih banyak papan tanda disediakan supaya tiada siapa yang hilang. Pemandu pelancong diharapkan dapat membantu pelancong kerana mereka dapat memberi maklumat penting tentang tempat itu kepada pelancong.

Jadual 4. Perbezaan min antara gambaran mengembara berdasarkan umur, pengajian dan status perkahwinan

Aspek		Umur				Pengajian			Status			
		←24	24-30	31-35	35→	ijazah	Master	PhD	Single	Berkah win	Lain	
Makanan	Mean	3.95	4.11	4	2.78	4.05	3.9	3.4	3.94	3.63	3	
	Std dev	0.722	0.583	0.816	1.481	0.669	0.641	1.454	0.674	1.342	.	
	Anova	F	5.399				2.208			1.045		
		p	0.003				0.12			0.359		
	Post hoc	P<.05	below 24 and above 35				-			-		
24-30 and above 35												
31-35 and above 35												
Hospitaliti penduduk tempatan	Mean	3.45	3.72	4.14	2.33	3.52	3.6	3.13	3.47	3.53	1	
	Std dev	0.8	0.575	0.9	1.225	0.75	0.681	1.457	0.696	1.264	.	
	Anova	F	7.68				1.101			3.554		
		p	0				0.34			0.036		
	Post hoc	P<.05	Bawah 24 dan atas 35				-			-		
24-30 dan atas 35												
31-35 dan atas 35												
Informasi lokasi	Mean	3.55	3.89	3.86	2.67	3.62	3.75	3.2	3.61	3.47	3	
	Std dev	0.739	0.583	0.378	0.866	0.669	0.716	0.941	0.645	1.02	.	
	Anova	F	7.015				2.332			0.435		
		p	0				0.107			0.649		
	Post hoc	P<.05	Bawah 24 dan atas 35									
24-30 dan atas 35												
31-35 and above 35												
Kemudahan	Mean	3.64	4	3.43	2.89	3.76	3.75	3.2	3.69	3.47	3	
	Std dev	0.658	0.594	0.787	0.782	0.539	0.851	0.775	0.71	0.841	.	
	Anova	F	5.606				3.22			0.856		
		p	0.002				0.048			0.431		
	Post hoc	P<.05	below 24 and above 35				-			-		
24-30 and above 35												
Keselamatan	Mean	3.55	4	4	2.78	3.62	3.85	3.33	3.67	3.58	3	
	Std dev	0.671	0.485	0.577	0.667	0.669	0.587	0.9	0.632	0.902	.	
	Anova	F	9.223				2.261			0.457		
		p	0				0.114			0.636		
	Post hoc	P<.05	below 24 and above 35				-			-		
24-30 and above 35												
31-35 and above 35												
Tarikan destinasi	Mean	3.64	4	3.86	2.44	3.76	3.7	3.2	3.67	3.47	3	
	Std dev	0.848	0.594	1.069	1.13	0.625	0.979	1.32	0.828	1.264	.	
	Anova	F	6.986				1.653			0.41		
		p	0				0.201			0.665		
	Post hoc	P<.05	below 24 and above 35				-			-		
24-30 and above 35												
31-35 and above 35												

Aspek		Umur				Pengajian			Status			
		←24	24-30	31-35	35→	ijazah	Master	PhD	Single	Berkahwin	Lain	
Perbelanjaan	Mean	3.5	3.72	3.43	2.67	3.62	3.45	3.13	3.47	3.37	3	
	Std dev	0.964	0.575	0.787	1.225	0.921	0.759	1.125	0.845	1.116	.	
	Anova	F		2.925			1.207			0.179		
		p		0.042			0.307			0.836		
Post hoc	P<.05	24-30 and above 35				-			-			
Kebersihan	Mean	3.23	4.06	3.71	2.67	3.48	3.65	3.2	3.5	3.47	2	
	Std dev	0.973	0.639	0.488	1.225	0.981	0.875	1.146	0.941	1.073	.	
	Anova	F		5.898			0.884			1.123		
		p		0.002			0.419			0.333		
Post hoc	P<.05	below 24 and 24-30 24-30 and above 35				-			-			

Jadual 5. Perbezaan min promosi Malaysia berdasarkan umur, pengajian, dan bilangan keluarga yang menemani pelajar di Malaysia

Penyataan		Umur				Pendidikan			Bilangan keluarga				
		←24	24-30	31-35	35→	Degree	Master	PhD	None	1	2-3	3 →	
Saya akan memberitahu tentang Malaysia	Mean	3.82	4.06	4	3.11	3.9	3.9	3.5	3.59	4.4	4.43	4.5	
	Std dev	0.907	0.748	0.816	1.054	0.768	0.912	1.092	0.921	0.548	0.535	0.707	
	Anova	F		2.477			1.02			3.382			
		p		0.072			0.368			0.025			
Post hoc	P<.05	-				-			-				
Saya akan menggalakkan mereka melawat Malaysia	Mean	3.86	4	3.71	2.78	4.05	3.7	3.21	3.56	4.4	3.86	4.5	
	Std dev	0.941	0.791	0.756	1.093	0.669	1.031	1.122	1.026	0.548	0.69	0.707	
	Anova	F		3.995			3.334			1.709			
		p		0.012			0.043			0.177			
Post hoc	P<.05	bawah 24 dan atas 35 24-30 dan atas 35				degree dan PhD			-				

Kesimpulan

Kajian ini bertujuan untuk mengkaji tingkah laku perjalanan pelajar ASEAN dengan mengambil Universiti Kebangsaan Malaysia sebagai lokasi penyelidikan. Beberapa objektif telah ditetapkan untuk kajian ini. Daripada kajian, terdapat dua segmen yang memberikan implikasi kepada sumbangan pelancongan negara dan ASEAN. Daripada segmen yang melakukan aktiviti melancong, lebih daripada 64 peratus responden melakukan aktiviti melancong dalam negara semasa mereka belajar di Malaysia. Segmen ini bukan sahaja mengembara secara individu, rakan-rakan dan keluarga, tetapi mengambil peluang melancong ke destinasi ASEAN.

Segmen yang kedua ialah golongan yang tidak melancong tetapi pulang bercuti ke negara asal. Dengan sejumlah responden (35.7 peratus) pulang ke negara asal, mereka . Ini bermakna bahawa kerajaan Malaysia sebagai negara tuan rumah perlu melakukan banyak perkara dalam menggalakkan pelajar-pelajar ini untuk melancong di seluruh Malaysia, ini kerana dapat menjana pendapatan kepada negara melalui

aktiviti-aktiviti pelancongan, terutamanya berkaitan dengan pelajar-pelajar. Galakan boleh datang dalam bentuk insentif atau rebat bagi memudahkan mereka merancang kewangan untuk perjalanan. Selain itu, dapatan lain menyokong dengan menunjukkan bahawa kebanyakan pelajar melancong bagi tujuan meneroka tempat-tempat baru.

Kajian ini juga mendapati bahawa majoriti daripada keluarga dan rakan-rakan pelajar telah melawat mereka semasa mereka belajar di Malaysia. Kebanyakan ahli keluarga dan rakan-rakan akan ke Malaysia dalam tempoh kurang dari tiga hari dengan tujuan meneroka negara kita. Ini sekali lagi ditegaskan mengenai keperluan kerajaan untuk mengeluarkan insentif bukan sahaja kepada pelajar, tetapi juga kepada ahli keluarga dan rakan-rakan mereka, untuk melawat Malaysia. Ini sudah tentu akan meningkatkan aktiviti pelancongan tempatan, dan seterusnya meningkatkan pendapatan negara.

Corak perjalanan pelajar dapat difahami dari tanggapan dengan mendekati diri dengan mereka. Ini kerana mereka masih belajar, elaan bulanan agak terhad, jadi cara mereka melancong untuk meneroka alam semula jadi dan keindahan negara juga adalah terhad. Mereka juga terhad dari segi kekangan masa, kerana kebanyakan masa mereka harus ditumpukan untuk kajian mereka. Oleh itu, mereka hanya melakukan perjalanan semasa cuti semester, dan beberapa orang pelajar juga mengambil kesempatan itu untuk melawat ahli keluarga mereka. Oleh itu, galakan perlu diberikan kepada para pelajar sebagai satu cara untuk 'menarik' mereka untuk melancong di seluruh Malaysia.

Galakan yang datang dari segi insentif. Insentif pelancongan perlu disediakan untuk pelajar ASEAN, dan insentif ini boleh ijalakan dalam bentuk pengurangan kos pengangkutan, untuk menggalakkan mereka menggunakan pengangkutan awam, serta mengurangkan kos penginapan. Selain itu, aktiviti kebudayaan juga perlu digalakkan untuk memupuk pelajar untuk melancong di seluruh Malaysia. Ini boleh dijadikan tarikan bukan sahaja kepada pelajar tetapi juga kepada keluarga dan rakan-rakan untuk melakukan pengembaraan di Malaysia. Akhir sekali, maklumat pelancongan perlu dipertingkatkan dan aktif diedarkan kepada pelajar. Salah satu cara adalah dengan memasukkan maklumat pelancongan di laman web universiti supaya pelajar boleh mengetahui dengan mudah. Ini boleh dilakukan melalui kerjasama antara universiti dan Kementerian Pelancongan dan Budaya.

Penghargaan

Pengkaji ingin mengucapkan setinggi penghargaan kepada Kedekanan FSSK yang memberikan laluan untuk melakukan penyelidikan ke atas sebahagian daripada pelajar ASEAN.

Rujukan

- Asnarulkhadi Abu Samah, Maryam Ahmadian (2013) Resident's Attitude towards Educational Tourism in Malaysia. *Asian Social Science*, Canadian Center of Science and Education. **9** (13), 17-23.
- Beh Yean Shan, Nik Ahmad Ridzaffi Taqriz Shah, Ong Bee Suat (2013) International student's Perception on Malaysia as a Destination for Tertiary Hospitality and Tourism Education, *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business* **5** (5).
- Bhattacharjee A (2012) *Social Science Research: Principles, Methods, and Practices*. 2nd edition. Creative Commons, Tampa, Florida.
- UNWTO & WYSE travel confederation (2012) The Power of Youth Travel, UNWTO. Available from: http://www.slovenia.info/pictures%5CTB_board%5Catachments_1%5C2012%5CPorocilo_14215.pdf.
- Davidson M, Wilkins H, King B Perry Hobson, Craig-Smith S, Sarah Gardiner S (2010) International Education Visitation—Tourism Opportunities, CRC for Sustainable Tourism Pty Ltd Australia.
- Fox N et al. (2009) *Sampling and Sample Size Calculation*. The NIHR RDS, Nottingham.
- Fryc L, Berger PD, Weinberg BR (2012) An Analysis of college student travel destinations and its marketing implications. *International Journal of Humanities and Social Science* **2**(11), 45-55.

- Gibson HH (1998) The educational tourist. *JOPERD: The Journal Of Physical Education, Recreation & Dance* 69(4), 32-34.
- Jensen JM (2011) The relationships between socio-demographic variable, travel motivations and subsequent choice of vacation. *International Conference on Economics, Business and Management IPEDR Vol.22*. IACSIT Press.
- Kementerian Pengajian Tinggi Malaysia (2009) Laporan Akhir: Kajian pelajar Antarabangsa di Malaysia. Institut Penyelidikan Pendidikan Tinggi Negara. Universiti Sains Malaysia. Available from: http://jpt.mohe.gov.my/PENYELIDIK/penyelidikan%20IPPTN/Laporan%20akhir%20KajPeljAntrbgsa_TNR_ipptnformat.pdf. Accessed on 15/10/11.
- Lam JMS, Ahmad Azmi M, Azhar A (2011) Edu Tourism: Exploring the push-pull factors in selecting a university. *International Journal of Business and Society* 12(1), 63-78.
- MOHE (2007) *National Higher Education Action Plan 2007-2010*. Ministry of Higher Education.
- Mohul E (2009) *Impacts of Educational Tourism on the Residents of Famagusta*. (Master Thesis) Eastern Mediterranean University
- Neuman WL (2003) *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*. 5th edition. Allyn & Bacon, Boston.
- Ojo, Bello Yekinni, Raja Nerina Raja Yusofu (2013) Edutourism: International Student's Decision Making Process In Selecting A Host University In Malaysia. *European Journal of Business and Management* 5 (30).
- OECD (2013) *Education Indicator in Focus*, OECD.
- Pawlak A (2013) Demand side of international students tourism market: Case of Umeå – Sweden (Master thesis). Department of Geography and Economic History, University of UMEA.
- Payne K (2009) *International students as domestic tourists in New Zealand, A study of travel patterns, behaviours, motivations and expenditures*. Ministry of Tourism Scholarship Research Report.
- Pereira AE (n.d). Understanding International Students experience in a American Graduate School [Cited 03/11/2014]. Available from: https://www.academia.edu/9011976/Understanding_International_Students_experience_in_an_American_Graduate_school.
- Prakapiene D, Olberkyte L (2013) Using educational tourism in geographical education. *Review of International Geographical Education* 3(2).
- Research Base (ND) Malaysia's University Sector: Tourism International Market Intelligence Report.
- Ritchie BW (2003) *Managing educational tourism*. Channel View Publications, Clevedon, UK.
- Varasteh H, Marzuki A, Rasoolimanesh SM (2014) International students' travel behaviour in Malaysia. *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research* (July) pp. 1-17.
- Tang T (2012) A Comparative Analysis Of College Student Spring Break Destinations: An Empirical Study Of Tourism Destination Attributes (Thesis). University of Central Florida, Orlando, Florida.
- UNESCO (2013) *Mobility of Students in Asia and the Pacific*.
- UNWTO (2014) *Tourism highlight, 2014 edition*.
- Wood C (2001) Educational tourism. In: Douglas N, Derrett R (eds) *Special Interest Tourism: Contexts and Cases*, pp. 188-211. John Wiley, Brisbane.
- Yiang X, Daniel GY, David Mararrita-Cascante (2011) *University Students Travel Motivations for Spring Break Vacations*. Texas A&M University.
- Wenli Y (2011) *Academic and Culture Experiences of Chinese Students at an American University: A Qualitatif Study*. Intercultural Communication Studies. Kean University.
- Zhang K (2011) *Overseas Students as Tourists in Shanghai* (Thesis). Saimaa University of Applied Sciences.